

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de evaluare a conformității ale produselor fertilizante

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de evaluare a conformității ale produselor fertilizante (în continuare – proiect) este elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect este elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 privind actele normative, în temeiul art. 5 alin. (10) din Legea nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante (în continuare – Legea 21/2025).

Totodată, întrucât Republica Moldova și-a asumat implementarea prevederilor Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană și statele membre ale acestora pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, prezentul proiect devine parte a obligațiilor asumate și se propune aducerea în concordanță a cadrului normativ în vigoare în conformitate cu prevederile Comunitare, astfel pentru aplicarea integrală a legislației europene în domeniu, este necesară reglementarea prin act subsecvent a procedurilor de evaluare a conformității prevăzute în Programul Național de Aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană (2025-2029), aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 306/2025, Cluster 2 „Piața Internă”, Capitolul 1 – Libera circulație a bunurilor sub acțiunea nr. 20, privind transpunerea Regulamentului (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Cadrul legal național care reglementează produsele fertilizante este Legea nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante (în continuare – Legea nr. 21/2025), care transpune parțial Regulamentul (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003 (în continuare – Regulamentul (UE) 2019/1009). Legea va intra în vigoare la data de 27 septembrie 2025.

Republica Moldova dispune de un sector agricol extins, cu 2467,0 mii hectare terenuri agricole, dintre care peste 75% reprezintă teren arabil (tabelul nr.1), ceea ce implică o cerere structurală ridicată de produse fertilizante pentru menținerea productivității.

	Suprafața, mii ha					
	2011	2016	2021	2022	2023	2024
Terenuri agricole	2 498,3	2 499,6	2 491,7	2 493,1	2 493,0	2 467,0
Teren arabil	1 812,7	1 822,9	1 852,2	1 857,5	1 866,1	1 870,5

Tabelul nr.1: Evoluția suprafețelor terenurilor agricole și a terenului arabil în Republica Moldova (2011–2024), mii ha (Sursa: Anuarul statistic al Republicii Moldova 2024, Biroul Național de Statistică).

Agricultura contribuie constant cu aproximativ 7% la PIB, însă evoluțiile recente au arătat o sensibilitate sporită la costul și disponibilitatea inputurilor agrochimice. (Source: <https://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS?utm;> <https://www.intellinews.com/moldova-s-gdp-up-0-7-y-y-in-2023-thanks-to-farmers-317232/>). Piața internă este pronunțat dependentă de importuri. Datele arată că, în 2024, Republica Moldova a importat fertilizanți minerali în valoare de aproximativ 120,8 milioane USD în absența capacității locale de producție (Source: https://mded.gov.md/wp-content/uploads/2025/01/Raport_2024_T3.pdf?; <https://infomarket.md/en/government/359533?>).

Această dependență comercială accentuează importanța existenței unor proceduri de evaluare a conformității clare și credibile, menite să prevină intrarea pe piață a produselor neconforme și să asigure concurență loială, deoarece la moment există măsuri de evaluare a conformității doar pentru îngrășăminte anorganice astfel cum sunt prevăzute în Hotărâre de Guvern 268/2012 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale”. Întrucât, normele primare au stabilit prevederi actualizate asupra produselor fertilizante prin Legea 21/2025 sunt impuse de aliniere ale normelor secundare privind evaluarea produselor în conformitate cu cunoștințele tehnice actuale. În lipsa transpunerii Anexei IV, operatorii economici se confruntă cu următoarele dificultăți:

- lipsa unor proceduri clare privind aplicabilitatea modulelor de evaluare a conformității (A, A1, B+C, D1) în funcție de categoria funcțională a produsului (CFP) și categoria de materii componente (CMC);
- absența unor prevederi unitare privind documentația tehnică obligatorie, aplicarea marcajului CE și întocmirea declarației de conformitate UE;
- incertitudini referitoare la frecvența și metodologia testărilor obligatorii, precum cele privind retenția de ulei sau rezistența la detonare pentru îngrășămintele pe bază de azotat de amoniu;
- lipsa unui cadru complet de supraveghere și raportare aplicabil organismelor de evaluare a conformității.

Părțile interesate vizează operatorii economici din sectorul producției și importului de fertilizanți, organismele de evaluare a conformității, autoritățile de supraveghere a pieței și utilizatorii finali (fermierii).

Aceste lacune generează riscuri semnificative cum ar fi: aplicarea neuniformă a cerințelor de calitate și siguranță pe piața internă, apariția barierelor tehnice în comerțul cu Uniunea Europeană și diminuarea încrederii consumatorilor în fertilizanzii comercializați. În acest context, adoptarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la procedurile de evaluare a conformității a produselor fertilizante pentru transpunerea Anexei IV la Regulamentul (UE) 2019/1009 este necesară și urgentă, pentru a asigura predictibilitate operatorilor economici, securitate utilizatorilor și acces liber la piața europeană.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre de Guvern are drept obiectiv principal instituirea unui cadru normativ secundar care să reglementeze procedurile de evaluare a conformității pentru produsele fertilizante UE. Realizarea acestui obiectiv va permite armonizarea completă a legislației naționale cu acquis-ul european, consolidând în același timp siguranța pieței interne și facilitând libera circulație a fertilizanților în spațiul comunitar.

Obiectivul general al proiectului de hotărâre este asigurarea cadrului normativ complet și funcțional pentru evaluarea conformității produselor fertilizante, în conformitate cu cerințele stabilite prin Legea nr. 21/2025.

Obiective specifice:

1. Instituirea unui sistem de proceduri de evaluare a conformității aplicabil tuturor categoriilor funcționale de produse fertilizante (CFP), prin transpunerea completă a Anexei IV la Regulamentul (UE) 2019/1009.

2. Introducerea și aplicarea unificată a modulelor de evaluare a conformității (A, A1, B+C și D1), diferențiate în funcție de categoriile funcționale de produs (CFP) și categoriile de materii componente (CMC).

3. *Uniformizarea cerințelor tehnice prin stabilirea documentației a procedurilor de aplicare a marcajului CE și punerea pe piață a produselor fertilizante sigure și instituirea unor metode standardizate de testare, inclusiv pentru retenția de ulei și rezistența la detonare, care sunt indispensabile în cazul îngrășămintelor pe bază de azotat de amoniu.*

Soluțiile propuse constau în elaborarea și aprobarea hotărârii de Guvern care să detalieze aceste proceduri de evaluare a conformității. Implementarea acestui cadru procedural va oferi operatorilor economici predictibilitate și încredere, va garanta securitatea utilizatorilor și va asigura condiții de concurență loială pe piața fertilizanților, echivalente celor din Uniunea Europeană.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost analizate deoarece Republica Moldova nu are un cadru legislativ de reglementare a produselor fertilizante UE, în cele din urmă, alinierea legislației naționale cu reglementările Uniunii Europene, este considerat cel mai eficient. Aceasta asigură o protecție mai mare a sănătății publice și a mediului, armonizează cadrul legislativ cu normele internaționale și oferă un cadru legal clar pentru evaluarea și monitorizarea produselor fertilizante UE.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în calitate de autoritate responsabilă pentru elaborarea politicilor în domeniu, va beneficia de un cadru normativ complet și armonizat, care să permită transpunerea integrală a prevederilor Regulamentului (UE) 2019/1009. Totodată, implementarea proiectului de hotărâre de Guvern va avea un impact direct asupra autorității competente de supravegherea pieței, care va dispune de instrumente clare pentru verificarea respectării cerințelor tehnice aplicabile fertilizanților introduși pe piață. Proiectul nu implică costuri suplimentare, întrucât atribuțiile de supraveghere și control sunt deja prevăzute de cadrul legal în vigoare. Totuși, este necesară o adaptare instituțională prin actualizarea procedurilor interne și, în unele cazuri, prin consolidarea capacităților autorității de supraveghere a pieței, presupunând instruire pentru personalul responsabil de control. Pe termen mediu și lung, impactul este unul pozitiv, întrucât va permite o supraveghere mai eficientă a pieței fertilizanților și reducerea riscurilor legate de punerea pe piață a produselor neconforme. În plus, prin implementarea acestui cadru, Republica Moldova își va întări credibilitatea instituțională în raport cu Uniunea Europeană și cu partenerii comerciali internaționali.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului hotărârii de Guvern privind procedurile de evaluare a conformității produselor fertilizante nu generează impact financiar direct asupra bugetului de stat. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, va asigura implementarea prin valorificarea infrastructurii instituționale și a resurselor umane disponibile, fără necesitatea unor alocări suplimentare din bugetul public.

Costurile potențiale vor apărea la nivelul de evaluare a conformității, acestea se referă la menținerea competențelor tehnice, la acreditarea laboratoarelor și la respectarea obligațiilor de raportare. Pentru operatorii economici, costurile vor include elaborarea și păstrarea documentației tehnice, realizarea testelor periodice (precum retenția de ulei și rezistența la detonare pentru îngrășămintele pe bază de azotat de amoniu), precum și eventualele cheltuieli legate de instruirea personalului.

Totodată, ridicarea nivelului de competență pentru inspectorii autorității competente este inevitabilă, în special pentru a realiza cu succes controlul oficial în sectorul fertilizanților. Întrucât grupele de produse vor fi 7, iar variația produselor expuse pe piață va crește din ce în ce mai mult, planul anual/multianual de control va deveni din ce mai complex prin aplicarea indicatorilor de risc, iar cunoștințe în acest sector vor deveni vitale la asigurarea funcțiilor ce reiese din Legea nr. 21/2025. În acest sens, devine extrem de necesar realizarea misiunilor de format TAIEX-Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații al Comisiei Europene. Este în mare măsură determinată de nevoi și poate oferi expertiza adecvată, personalizată, pentru a aborda în termen scurt, conform:

Ateliere de lucru: experții din statele membre ale UE prezintă domenii specifice ale legislației UE în cadrul atelierelor unui număr mare de funcționari beneficiari.

Misiuni de experți: experții din statele membre ale UE sunt trimiși administrației beneficiare pentru a oferi consiliere aprofundată cu privire la transpunerea, implementarea sau punerea în aplicare a unei anumite părți a legislației UE.

Vizite de studiu: un grup de cinci practicieni dintr-o administrație beneficiară participă la o vizită de studiu în administrația unui stat membru UE.

Aceste oportunități au fost vociferate de înalt reprezentanții Comisie Europene prin dialogul cu DG NEAR la runda screeningului explicativ. Costuri în acest sens sunt parțial acoperite de către Comisia Europeană.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Adoptarea hotărârii de Guvern privind transpunerea anexei IV la Regulamentul (UE) 2019/1009 va avea un impact direct și semnificativ asupra sectorului privat, în special asupra operatorilor economici care produc produse fertilizante.

În primul rând, proiectul instituie proceduri unitare și predictibile de evaluare a conformității, ceea ce va crește transparența și va reduce riscul aplicării discreționare a cerințelor de către diferite autorități sau actori de pe piață. Pentru companii, aceasta înseamnă o mai bună planificare a costurilor, posibilitatea de a utiliza aceleași standarde tehnice atât pe piața internă, cât și la export, și acces direct la piața unică europeană.

În al doilea rând, introducerea marcajului CE și a declarației de conformitate UE va contribui la sporirea competitivității operatorilor autohtoni, întrucât produsele fertilizante plasate pe piața din Republica Moldova vor putea fi recunoscute în mod automat și pe piața Uniunii Europene. Aceasta deschide oportunități suplimentare de export pentru producătorii locali, consolidându-le poziția în raport cu competitorii regionali.

În același timp, sectorul privat va fi supus unor costuri suplimentare legate de testări și actualizarea documentației tehnice. Aceste costuri, deși inițial pot fi percepute ca o sarcină financiară, sunt justificate prin avantajele pe termen lung, creșterea calității produselor, reducerea barierelor tehnice în comerț și asigurarea unui climat de concurență echitabilă.

Costurile evaluării conformității produsului de către organismele notificate sunt, de regulă, costuri unice care ar fi necesare înainte de prima introducere pe piață a unui produs. Pentru ca declarația de conformitate să fie întocmită, producătorul ia măsurile necesare pentru ca procesul de

fabricație să fie în conformitate cu tipul aprobat descris în certificatul de examinare CE de tip emis de organismul notificat. Astfel nu este necesar implicarea ulterioară a unui organism notificat. La fel, organismele notificate ar trebuie să efectueze teste periodice cu privire la aspecte specifice (de exemplu, verificarea conținutului de contaminanți, testul de detonare pentru îngrășămintele pe bază de azotat de amoniu etc.). Costurile pentru testarea suplimentară ar depinde în principal de caracteristicile produselor care trebuie verificate. Din motive de claritate, se presupune că prezența contaminanților și verificarea ocazională a parametrilor de calitate prin testare ar avea loc și că toate produsele introduse pe piață ar urma aceeași examinare la intervale regulate (și anume, o dată la cinci ani).

Tabelul nr.2. Sinteza costurilor pe care industria UE trebuie să le suporte pentru a introduce noi produse pe piață în toate variantele (în EUR)

	Tipul certificării	costurile legate de pregătirea și evaluarea cererilor de înregistrare a îngrășămintelor în temeiul legislației CE	Costurile legate de activitățile de standardizare ale CEN*	Costuri legate de înregistrarea îngrășămintelor ca îngrășămintele naționale pe an pentru întregul sector	Costuri legate de Regulamentul privind recunoașterea reciprocă a îngrășămintelor naționale	Costuri <u>anuale</u> totale
Varianta cu Autocertificarea	Nu se aplică	0	882 150	0	0	882 150
verificarea prin certificare de către o parte terță a conformității produselor cu criteriile esențiale de siguranță	Pe produs	53 634 500	882 150	0	0	54 516 650
	Pe familie	5 000 000	882 150	0	0	5 882 150
Verificarea prin certificarea de către o parte terță a conformității produselor cu criteriile esențiale de siguranță, plus teste periodice privind aspecte specifice	Pe produs	155 540 050	882 150	0	0	156 422 500
	Pe familie	14 500 000	882 150	0	0	15 382 150
Verificarea prin certificarea de către o parte terță a conformității produselor cu criteriile esențiale de siguranță, plus verificări ale produselor efectuate la intervale aleatorii	Pe produs	308 398 375	882 150	0	0	309 280 525
	Pe familie	28 750 000	882 150	0	0	29 632 150

* costurile anuale de pregătire a proiectelor de standarde și de menținere a standardelor EN publicate pentru categoriile de produse care fac obiectul mandatului actual al CEN privind îngrășămintele CE;

Aceste costuri ar include costurile de acreditare și costurile de punere în aplicare a noilor standarde EN armonizate (Ordin MAIA nr. 127/2025 cu privire la aprobarea listei standardelor armonizate pentru produsele fertilizante UE).

2 000	0,97	1,32	0,82		-1,62	1,99	1,21	1,13	1,10	1,26
5 000	0,63	0,67	0,52	0,48	0,76	0,80	0,48	0,45	0,44	0,59
10 000	0,44	0,58	0,34	0,46	0,53	0,40	0,29	0,28	0,27	0,42
20 000	0,26	0,44	0,31	0,45	0,39	0,20	0,15	0,23	0,22	0,32
50 000	0,17	0,36	0,19	0,43	0,21	0,08	0,06	0,20	0,19	0,23

Informații de la:

- (1) KGVÖ Compost Quality Society of Austria – operează în principal stații de tratare a deșeurilor biologice. Costurile includ cotizațiile membrilor, costurile de laborator și eșantionarea externă.
- (2) ARGE Compost & Biogas Association Austria — compostarea descentralizată a deșeurilor biologice colectate separat, în cooperare cu agricultura. Costurile includ cotizațiile membrilor, costurile de laborator, eșantionarea externă și auditurile externe ale siturilor de compostare/digestie
- (3) BGK German Compost Quality Assurance Organisation (Organizația germană de asigurare a calității compostului). Costurile includ cotizațiile membrilor, costurile de laborator și eșantionarea externă.
- (4) CIC Italian Compost Association CIC – inclusiv onorariul societății în funcție de cifra de afaceri plus costurile de eșantionare externă și de laborator
- (5) BVOR Asociația olandeză a uzinelor de compost – costuri la uzinele de deșeuri ecologice, care includ cotizațiile membrilor, costurile de laborator și costurile pentru auditurile anuale efectuate de organizații externe – nicio eșantionare externă.
- (6) Asociația Olandeză de Gestionare a Deșeurilor (VA Dutch Waste Management Association – VFG) – costurile instalațiilor de producere a deșeurilor biologice, inclusiv cotizațiile membrilor, costurile de laborator și costurile de eșantionare externă, precum și costurile pentru auditurile anuale efectuate de organizații externe. Cheltuielile sunt ușor mai mari în comparație cu BVOR din cauza analizei suplimentare a parametrului de igienizare și a eșantionării externe.
- (7) SP Institutul Suedez de Standardizare execută sistemul QAS – costurile includ cotizațiile membrilor, costurile de laborator și costurile pentru auditurile anuale efectuate de SP – eșantionarea este efectuată de instalații pe lângă auditul anual.
- (8) TCA, UK Compost Association certification for compost in agriculture and horticulture – total costs associated with certification scheme fees for all parameters and lab testing (Certificarea Asociației Composturilor din Regatul Unit pentru compost în agricultură și horticultură – costurile totale asociate cu taxele aferente sistemului de certificare pentru toți parametrii și testarea în laborator). Costurile asociate cu testarea compostului sunt mai mari în comparație cu alte domenii de aplicare, deoarece producătorul de compost trebuie să testeze parametri precum nutrienții totali, nutrienții solubili în apă și pH-ul, în plus, eșantionarea este efectuată de plante. Pentru compostul utilizat în agricultură și horticultură, Protocolul privind compostul de calitate din Regatul Unit a introdus pentru administratorul/fermierul de terenuri cerința de a testa solul pe care se aplică compostul. Costurile asociate testării solului nu sunt incluse aici, deoarece, în cea mai mare parte, nu producătorul de compost, ci fermierul sau gestionarul de teren este cel care plătește.
- (9) TCA, UK Compost Association certification for compost used outside agriculture and horticulture – total costs associated with certification scheme fees and lab testing (Certificarea Asociației pentru compost din Regatul Unit pentru compostul utilizat în afara agriculturii și horticulturii – costurile totale asociate cu taxele aferente sistemului de certificare și cu testarea în laborator).

Se poate preconiza, în baza datelor generate în tabelul nr.3 că modificările majore ale costurilor de asigurare a calității prin posibila introducere a criteriilor UE de încetare a statutului de deșeu, în comparație cu sistemele existente, vor fi legate de testarea produselor. Aceste modificări provin din modificările probabile ale cerințelor privind eșantionarea independentă, măsurarea poluanților organici și utilizarea standardelor EN armonizate. Costurile estimate pentru eșantionarea externă, pe baza informațiilor furnizate de experți, variază foarte mult și sunt estimate la aproximativ 200 EUR pe eșantion. În statele membre în care eșantionarea externă independentă este deja considerată o practică consacrată, prețurile raportate pentru eșantionarea independentă tind, în general, să fie cele mai scăzute. Cu toate acestea, propunerea actuală include posibilitatea de a reduce eșantionarea externă după anul recunoașterii, necesitând doar un eșantion anual colectat în mod independent pentru instalațiile de până la 10000 de tone de materie primă anuală și 3 pentru instalațiile de până la 50000 de tone de materie primă anuală, reducând efectiv costul eșantionării externe la mai puțin de câțiva cenți pe tonă.

În cazul extrapolării datelor, pentru un producător cu peste 4000 de capete de bovine, unde producția de dejecții s-ar estima la cca 9,125 tone per unitatea de bovină, ar rezulta cca 36,5 mii tone de gunoi de grajd, care prin procesare și valorificarea ar rezulta în certificarea a 8395 euro conform calculului medii evidențiate în tabelul nr.3. Acest digestat rezultat (pe cazul SRL Garma Grup) ar putea fi valorificat la un preț mediu de 20- 35 \$/tonă (Source: <https://www.findingasuitable.com/how-much-is-organic-fertilizer/>), iar costul certificării în acest caz este

ne semnificativ. De cele mai multe ori, aceste îngrășăminte organice sunt administrate în nemijlocita apropiere pentru a nu ridica costurile de transportare și sunt valorificate de cei care le produc pe terenurile proprii.

Conform studiului elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cu privire la indicatorii macroeconomici, Cantitatea totală de dejecții animaliere colectată și procesată a fost determinată reieșind din numărul total de animale exploatate în exploatațile zootehnice autorizate și cantitatea de dejecții obținute de la un cap pe parcursul unui an.

Tablelul nr. 4. Cantitatea de dejecții obținută în întreprinderile agricole pe parcursul unui an (mii tone)

Specia/Anul	2021	2022	2023	2024
Bovine	254	284	313	342
Porcine	286	314	346	380
Ovine/Caprine	42	46	50	54
Păsări	315	327	340	352
ouătoare	243	255	268	280
pui broiler	72	72	72	72
Dejecții animaliere	897	971	1049	1128

Astfel, din capacitatea totală de producere a dejecțiilor de 3791 mii tone, 1128 mii tone sunt în obținute în exploatații autorizate. În dependență de tehnologia de procesare a acestuia și a dimensiunii exploatației aceste dejecții pot fi valorificate ca fertilizanți certificați.

La nivelul țărilor membre, întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor) li s-au solicitat contribuții cu privire la diferitele opțiuni în curs de promovarea a draftului Regulamentului UE 2019/1009. Acestora li s-a furnizat un chestionar specific, însoțit de o notă de informare care clarifică aspectele tehnice și economice ale propunerii.

Scopul acestei consultări a fost de a primi informații din partea industriei cu privire la costurile estimate de asigurare a conformității și la efectele asupra lanțului de aprovizionare ale opțiunii propuse.

Chestionarul a fost împărțit în cinci secțiuni, iar IMM-urile au fost invitate să furnizeze: 1) informații despre companie; 2) atitudinea lor generală în ceea ce privește armonizarea pieței îngrășămintelor; 3) costurile de comercializare a îngrășămintelor CE în temeiul actualului Regulament privind îngrășămintele; 4) factorii de cost pentru comercializarea îngrășămintelor naționale în conformitate cu legislația națională; și 5) posibilele efecte asupra întreprinderilor ale opțiunilor de armonizare a pieței europene a îngrășămintelor.

În rezultat, criteriile evaluate ca fiind foarte și ușor pozitive de către societățile care au răspuns la acest chestionar au fost următoarele:

- îmbunătățirea accesului la piața europeană a produselor inovatoare (81,3%);
- îmbunătățirea condițiilor de concurență echitabile între producătorii de îngrășăminte din UE (79,7 %);
- o mai bună siguranță a produselor (72,9 %) și o calitate mai bună (74,6 %);
- evoluția cifrei de afaceri (65,5 %);
- un acces mai bun la piețele țărilor terțe (58,6 %) și la economia de scară (46,5 %);
- reducerea sarcinilor administrative (44,8 %).

Chestionarul a propus, de asemenea, participanților să identifice criteriile specifice care ar fi relevante pentru IMM-urile din UE. Astfel a fost identificat ca că armonizarea ar putea duce la o creștere a prețurilor îngrășămintelor, în același timp armonizarea ar putea permite producătorilor să aibă acces la o selecție mai largă de materii prime.

Conform studiului efectuat Estimarea potențialului energetic al biomasei din culturile agricole pentru brichetare, la nivel de regiuni și raioane, pentru anii 2009-2010 (Source: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.serviciilocale.md/public/publications/21650_md_file_169_0.pdf) energetic la nivel național s-a obținut potențialul total de aproximativ 21042 TJ anual pe baza mediei datelor pentru anii 2009 și 2010. Comparând acest rezultat cu consumul intern de resurse energetice al Republicii Moldova, care în anul 2010 a constituit aproximativ 92544 TJ, constatăm că 22% din necesarul total de resurse energetice poate fi acoperit din biomasă. Valorificarea anaerobă a resturilor de vegetație și/sau animalieră ar fi mai valoroasă prin obținerea composturilor și digestaturilor cu posibilitatea realizării financiare ca produse fertilizante cu marcaj CE.

Unicul cost semnificativ care ar influența prețul ar fi la nitratul de amoniu care în procesul de producere nu respectă cerințele Regulamentului UE 2019/1009, pentru care va fi necesar un test de rezistență la detonare. În același timp, pentru foarte mulți producători din afara UE azotatul de amoniu este produs cu marcaj CE, ceea ce înseamnă că acesta corespunde rigorilor UE, iar un test de rezistență la detonare există din oficiu. În același timp, conform dispozițiilor tranzitorii, pentru produsele fertilizante fără marcaj CE, această prevedere se propune a fi derogată pentru o perioadă de 2 ani de la data intrării în vigoare a Legii 21/2025, permițând importatorilor să se conformeze și să nu se admită periclitarea cu astfel de fertilizant.

4.4. Impactul social

Promovarea proiectului de hotărâre va avea un impact pozitiv asupra diverselor grupuri de persoane, inclusiv populația generală, lucrătorii din sectorul agricol, comunitățile rurale și consumatorii, întrucât contribuie la creșterea siguranței produselor utilizate în agricultură și, implicit, la protejarea intereselor consumatorilor finali. Prin instituirea unei proceduri clare de evaluare a conformității, se asigură că produsele fertilizante introduse pe piață sunt sigure, eficiente și conforme cu standardele europene, ceea ce determină:

- sporirea încrederii populației în produsele agroalimentare de proveniență internă;
- îmbunătățirea condițiilor de muncă în agricultură, prin utilizarea unor produse predictibile și controlate;
- reducerea riscurilor sociale asociate impactului negativ al fertilizanților de calitate inferioară asupra sănătății și mediului rural.

În ansamblu, proiectul sprijină bunăstarea comunităților rurale, consolidând protecția consumatorilor și asigurând un acces mai echitabil la produse conforme și sigure.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Datele cu caracter personal prin aplicarea prevederilor Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității prin notificarea organismelor notificate se anticipează să fie aplicate cele mai înalte standarde de securitate a datelor cu caracter personal astfel cum sunt prevăzute la nivelul Uniunii Europene, ori prin notificarea acestor date Comisia Europeană garantează ca datele notificate să fie protejate și sigure.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Evaluarea impactului asupra echității și egalității de gen nu a fost efectuată, având în vedere că proiectul nu are prevederi care să producă efecte diferite asupra femeilor, bărbaților sau minorităților de gen și nu influențează semnificativ alte aspecte sociale relevante

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul contribuie indirect la protejarea mediului, prin instituirea unui mecanism riguros de evaluare a conformității pentru produsele fertilizante UE, care respectă standardele de siguranță și calitate impuse de legislația europeană.

Aplicarea acestor proceduri va preveni introducerea pe piață a produselor neconforme, care pot prezenta riscuri pentru sol, apă sau biodiversitate, sprijinind astfel utilizarea responsabilă și sustenabilă a fertilizanților în agricultură.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu se constată alte efecte semnificative în afara celor deja analizate, iar implementarea proiectului nu presupune implicații suplimentare de ordin juridic, instituțional sau economic.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Republica Moldova, conform angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, și-a propus să integreze progresiv acquis-ul comunitar în legislația națională, în conformitate cu prevederile Anexei XXIV-B „Lista legislației Uniunii care urmează a fi apropiată de către Republica Moldova”, secțiunea 6 „Domeniul fitosanitar”. În acest sens, proiectul de hotărâre are ca obiectiv principal transpunerea integrală a Anexei nr. IV privind procedurile de evaluare a conformității la Regulamentul (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003, CELEX: 32019R1009, publicat în Jurnalul Oficial nr. L 170/1 din 26 iunie 2019, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul Delegat (UE) 2025/1421 al Comisiei din 17 iulie 2025, CELEX: 32025R1421 publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene Seria L din 10 decembrie 2025.

Legea nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante a transpus deja dispozițiile generale ale Regulamentului (UE) 2019/1009, însă fără anexele sale. În acest context, proiectul de hotărâre asigură completarea cadrului normativ național prin introducerea mecanismelor prevăzute la Anexa IV, respectiv:

- definirea și aplicabilitatea modulelor de evaluare a conformității (A, A1, B+C și D1);
- stabilirea cerințelor minime pentru documentația tehnică, declarația de conformitate UE și marcajul CE;
- descrierea procedurilor de testare obligatorie (retenția de ulei, rezistența la detonare);
- reglementarea atribuțiilor și responsabilităților organismelor notificate.

Prin aceste prevederi, Republica Moldova își aliniază legislația națională la standardele europene, în conformitate cu obligațiile de aproximare a legislației asumate prin Acordul de Asociere RM–UE și Agenda de Aderare.

Adoptarea proiectului va asigura echivalența juridică și tehnică a cadrului național cu legislația Uniunii Europene, eliminând barierele tehnice și facilitând libera circulație a produselor fertilizante între Republica Moldova și statele membre ale UE.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Regulamentul (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 stabilește cadrul unitar pentru punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE. Având drept scop principal de a asigura libera circulație a acestora în spațiul comunitar.

a) Obiectivele actului juridic European preluat pentru proiectul de hotărâre de Guvern sunt:

- cerințe armonizate privind compoziția, siguranța și calitatea produselor;
- proceduri clare de evaluare a conformității, aplicabile diferitelor categorii funcționale (CFP) și de materii componente (CMC);

- responsabilități pentru operatorii economici, inclusiv marcajul CE și declarația de conformitate UE;
- desemnarea și supravegherea organismelor notificate de evaluare a conformității.

b) Gradul de transpunere. Prin Legea nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante, Republica Moldova a realizat o transpunere parțială a Regulamentului (UE) 2019/1009, limitată la dispozițiile generale.

Prezentul proiect de hotărâre de Guvern realizează transpunerea totală a Anexei IV, care reglementează procedurile de evaluare a conformității. Astfel, odată cu adoptarea actului, cadrul național va fi complet și pe deplin armonizat cu acquis-ul european în această materie. Proiectul nu introduce prevederi suplimentare față de cele din Regulamentul 2019/1009. Transpunerea se realizează integral și fidel textului Anexei IV, fără derogări sau extinderi care să depășească cerințele minime stabilite de legislația UE. Singurele ajustări vizează elemente administrative necesare pentru implementarea pe plan național (precizarea autorităților competente, mecanisme de supraveghere și raportare).

Întru asigurarea compatibilității proiectului de hotărâre de Guvern cu actul european, este elaborat tabelul de concordanță, în conformitate cu prevederilor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

În scopul implementării legislației Uniunii Europene în domeniul protecției plantelor, proiectul vizează transpunerea Anexei nr. IV al Regulamentului (CE) nr. 2019/1009.

Argumente pentru aprobarea măsurilor:

- transpunerea Anexei nr. IV la Regulamentul (UE) 2019/1009 al parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003 este esențial pentru alinierea legislației naționale la standardele europene în domeniul îngrășămintelor;

- crearea unui cadru legislativ clar și uniform va facilita procesul de evaluare a conformității a produselor fertilizante . O astfel de cerință va asigura că doar produsele sigure și eficiente vor ajunge pe piață și nu prezintă un risc pentru sănătate, siguranță și mediu, astfel, protejând consumatorii și profesioniștii din domeniu. Acest cadru va întări capacitatea autorităților de a monitoriza și controlul produsele fertilizante folosite în agricultură, sporind astfel siguranța acestora;

- proiectul de hotărâre creează cadrul juridic necesar pentru aplicarea unitară și controlabilă a legislației Uniunii Europene în domeniul fertilizanților, în special în ceea ce privește:

recunoașterea certificatelor de conformitate emise în UE;

procedura de desemnare și monitorizare a organismelor notificate;

supravegherea pieței și responsabilitățile autorității competente.

Prin adoptarea prezentului proiect, se asigură corelarea legislației naționale cu sistemul european al conformității, permițând introducerea sigură și liberă pe piață a produselor fertilizante conforme.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul a publicat anunțul de inițiere pe marginea procesului de elaborare a

proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la procedurile de evaluare a conformității a produselor fertilizante a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, la adresa www.maia.gov.md, la compartimentul „Transparență decizională” rubrica - „Proiecte de documente și portalul guvernamental” – <https://particip.gov.md/index.php/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-hotarare-de-guvern-privind-proceduri-de-evaluare-a-conformitatii/14607>.

Proiectul a fost supus avizării de către următoarele Autorități și Instituții publice:

1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (inclusiv Institutul de Standardizare din Moldova, Centrul Național de Accreditare din Republica Moldova (MOLDAC));
2. Ministerul Sănătății (Agenția Națională pentru Sănătate Publică);
3. Ministerul Mediului;
4. Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
5. Ministerul Afacerilor Externe;
6. Ministerul Afacerilor Interne;
7. Ministerul Finanțelor;
8. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (Instituția Publică Centru Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor);
9. Cancelaria de Stat (Centrul de armonizare a legislației).

Ministerul a publicat anunțul privind consultarea publică a proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la procedurile de evaluare a conformității a produselor fertilizante, pe pagina oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, la adresa www.maia.gov.md, la compartimentul „Transparență decizională” rubrica - „Proiecte de documente și portalul guvernamental” – <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a-proiectului-de-hotarare-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-procedurile-de-evaluare-a-conformitatii-ale-produselor-fertilizante/15104>.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul conform art. 35 alin. (3) a fost supus expertizei de compatibilitate nr. 31/02-126-10595 din 20 octombrie 2025 de către Centrul de Armonizare a Legislației.

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

Expertiza anticorupție va fi efectuată de către Centrului Național Anticorupție în corespundere cu art. 36 din Legea 100/2017 cu privire la acte normative.

Informația referitoare la concluziile expertizelor vor fi incluse în sinteza obiecțiilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de hotărâre de Guvern privind procedurile de evaluare a conformității pentru produsele fertilizante se va încadra în ansamblul normativ național prin corelare directă cu dispozițiile Legii nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante. Astfel, hotărârea constituie actul subsecvent de aplicare a legii, menit să transpună integral Anexa IV la Regulamentul (UE) 2019/1009 și să asigure funcționalitatea prevederilor generale deja adoptate prin actul legislativ primar.

Adoptarea prezentei hotărâri determină abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 268/2012 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 88-91, art. 309), începând cu data intrării în vigoare a prezentei hotărâri. Abrogarea este necesară întrucât reglementarea tehnică din 2012 stabilea cerințe obligatorii de calitate, marcarea, etichetare, ambalare și evaluare a conformității fertilizanților, aplicabile indiferent de originea produsului, iar aceste aspecte sunt în prezent pe deplin acoperite

prin transpunerea Regulamentului (UE) 2019/1009 și instituirea procedurilor armonizate de evaluare a conformității. Astfel, noul cadru normativ elimină paralelismele legislative, consolidează aplicarea Legii nr. 21/2025 și oferă un set unitar de reguli pentru organismele notificate, autoritățile competente și operatorii economici.

Prin acest mecanism, proiectul de hotărâre se va integra organic în cadrul normativ național, consolidând aplicarea Legii nr. 21/2025 și facilitând alinierea Republicii Moldova la standardele și practicile Uniunii Europene.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului de hotărâre va necesita acțiuni coordonate între autoritățile competente, organismele de evaluare a conformității și operatorii economici.

Un rol central revine Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), care va fi responsabilă de supravegherea pieței produselor fertilizante și de monitorizarea respectării procedurilor de evaluare a conformității. ANSA va asigura verificarea documentației tehnice și a declarațiilor de conformitate UE.

Laboratoarele acreditate vor avea sarcina de a efectua testările prevăzute de cadrul normativ european, inclusiv verificările privind retenția de ulei și rezistența la detonare pentru îngrășămintele pe bază de azotat de amoniu. Aceste activități vor contribui la asigurarea calității și siguranței produselor fertilizante introduse pe piață, iar rezultatele testelor vor constitui parte integrantă a documentației tehnice.

La rândul lor, operatorii economici, producători, importatori și distribuitori, vor respecta integral cerințele stabilite, să întocmească și să păstreze documentația tehnică aferentă, să aplice corect marcajul CE și să pună la dispoziția autorităților declarațiile de conformitate. Ei vor avea responsabilitatea principală de a garanta că produsele fertilizante introduse pe piață corespund cerințelor de siguranță, calitate și transparență stabilite de cadrul european și național.

Prin această repartizare a responsabilităților, se creează un mecanism echilibrat între autoritatea publică, organismele de evaluare a conformității și mediul privat, menit să asigure aplicarea eficientă și uniformă a proiectului de hotărâre.

Secretar de Stat:

Vasile ȘARBAN